



TÜRK-İŞ | Haber Bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Bayındır Sokak No: 10 Kızılay - Ankara | Tel: (0.312) 433 31 25-29 | Faks: (0.312) 433 85 80 - 433 68 09

facebook.com/turkiskonfederasyonu

twitter.com/turkiskonf

www.turkis.org.tr

27 Temmuz 2020

TEMMUZ 2020 AÇLIK ve YOKSULLUK SINIRI

- ✓ SEBZE-MEYVE FİYATLARI BİRAZ GERİLEYİNCE MUTFAK HARCAMASI AZALDI!..
- ✓ DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI 2.406 TL, YOKSULLUK SINIRI 7.839 TL
- ✓ MUTFAK ENFLASYONU AYLIK YÜZDE 1,01 GERİLEDİ, YILLIK YÜZDE 15,96 ARTTI.
- ✓ ASGARİ ÜCRET 2.324 TL, BİR ÇALIŞANIN AYLIK YAŞAM MALİYETİ TUTARI 2.919 TL...

Mevsim koşullarına bağlı olarak yaş sebze ve meyve fiyatlarında bu ay görülen gerileme mutfak harcamasını olumlu etkiledi ve dört kişilik ailenin dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı günlük 80 kuruş azaldı.

TÜRK-İŞ (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) çalışanların geçim şartlarını otuz üç yıldan bu yana aralıksız olarak her ay düzenli olarak yaptığı "açlık ve yoksulluk sınırı" araştırması sonuçlarıyla ortaya koymaktadır.

TÜRK-İŞ Araştırmasına göre 2020 Temmuz ayında;

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (**açlık sınırı**) 2.406,46 TL,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (**yoksulluk sınırı**) 7.838,62 TL,
- Bekar bir çalışanın '**yaşama maliyeti**' ise aylık 2.919,00 TL oldu.

Tablo 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)

	Temmuz 2019	Aralık 2019	Haziran 2020	Temmuz 2020
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	577,02	596,19	667,25	659,69
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	478,26	495,64	561,14	553,06
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	614,11	643,28	718,97	713,33
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	405,85	427,59	483,72	480,36
Açlık Sınırı	2.075,24	2.162,70	2.431,08	2.406,46
Yoksulluk Sınırı	6.759,73	7.044,62	7.918,82	7.838,62

* Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

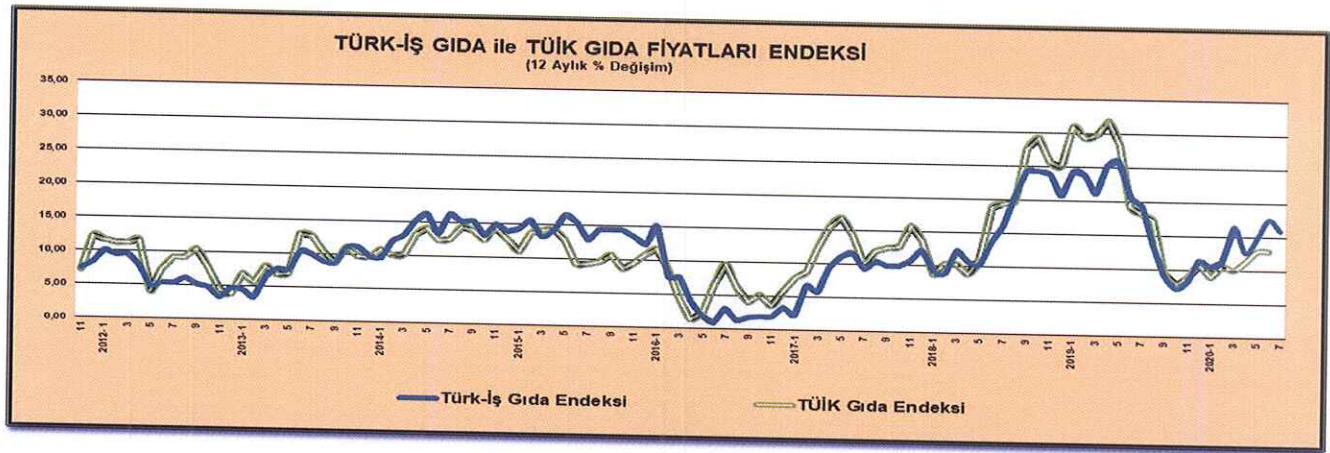
Ücretli çalışanlar başta olmak üzere dar ve sabit gelirli kesimlerin yaşama şartları, elde edilen gelirin yetersizliği ve fakat temel ihtiyaçlar için yapılmak gereken asgari harcama tutarı nedeniyle bir türlü düzelmemektedir. Bir yandan gelir yetersizliği, öte yandan işsizlik çalışanlar üzerinde ağır bir baskı oluşturmaktadır.

Temmuz 2020 ayı itibariyle, gıda fiyatlarında görülen gerilemeye rağmen, yürürlükte olan 2.324,70 TL net asgari ücret, dört kişilik bir ailenin zorunlu gıda harcaması tutarı olan açlık sınırının yine altındadır. Bir kişinin aylık yaşama maliyeti bile asgari ücretin 594 TL üstünde 2.919 TL olarak hesaplanmıştır.

Asgari ücret, ülkedeki vatandaşların -aileleriyle birlikte- temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek temel gelir olma niteliğine bir türlü ulaşamamıştır. Sosyal politika tedbirleri kapsamında gündeme gelen birçok pasif uygulama kapsamındaki ödemeler asgari ücretin bile çok gerisinde kalmaktadır.

Dört kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması (mutfak masrafı) tutarı yılın ilk yedi ayı itibariyle önceki yılsonuna göre 244 TL, temel ihtiyaçlar için yapılması gereken toplam harcama ise 794 TL artış göstermiştir. Son bir yıl itibariyle bakıldığında, ortaya çıkan ek harcama gereği gıda için 331 TL, toplam hanehalkı harcaması için 1.079 TL'dir.

TÜRK-İŞ tarafından hesaplanan gıda endeksi ile TÜİK tarafından hesaplanan gıda fiyatları endeksindeki son on iki aylık değişim aşağıdaki şekilden görülmektedir. Gıda fiyatlarındaki değişimin yönü ve hızı birbirine paralel bir gelişim göstermekte ve fakat -özellikle son aylarda- fiyat artışı çift haneli rakamlarla ifade edilmektedir. TÜRK-İŞ verilerine göre gıda fiyatları son üç ayda yüzde 15 bandında bir seyir göstermektedir.



TÜRK-İŞ'in verileri temel alındığında "mutfak enflasyonu"ndaki değişim 2020 Temmuz ayı itibariyle şu şekilde olmuştur:

- Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarı **bir önceki aya göre** yüzde 1,01 oranında geriledi.
- Yılın **ilk yedi ayı itibariyle** fiyatlardaki artış yüzde 11,27 oranında oldu.
- Gıda enflasyonunda **son on iki ay itibariyle artış oranı** yüzde 15,96 oldu.
- **Yıllık ortalama artış oranı** ise yüzde 12,47 olarak hesaplandı.

Tablo 2: Gıda Harcamasındaki Değişim

	Temmuz 2017	Temmuz 2018	Temmuz 2019	Temmuz 2020
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,71	1,40	0,39	-1,01
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	4,57	8,10	6,91	11,27
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,34	16,07	19,38	15,96
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	5,54	11,21	22,86	12,47

2020 Temmuz ayı itibariyle TÜRK-İŞ hesaplamasına temel alınan gıda ürünlerinin fiyatlarında gözlenen değişim şu şekilde olmuştur:

- Süt, yoğurt, peynir grubunda; süt ve yoğurt fiyatında önemli bir fiyat değişikliği görülmezken, geçen ay fiyatı artan peynirde bazı fiyat ayarlamaları dikkati çekmiştir. Ancak daha önce de belirtildiği gibi, kutu peynir gramajları 1 kilogram yanı sıra ağırlıklı olarak 800 veya 900 gramdır. Bu arada açık satılan ve fakat fiyatı nedeniyle hesaplamada dikkate alınmayan koyun peyniri kilogram fiyatının da 65,95 TL olduğu not edilmelidir.
- Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta; Kurban Bayramı öncesi et ve sakatat (dana yürekteki artış dışında) fiyatı değişmedi. Ağırlıklı olarak kültür balıklarının satışının yapıldığı tezgâhta fiyatlar aynı kaldı. Tavuk fiyatı da değişmedi ama yumurta fiyatı arttı. Bakliyat ürünlerinden (kuru fasulye, kırmızı-yeşil mercimek, nohut, barbunya vb.) barbunya ve kuru fasulye fiyatındaki artış dikkati çekti.
- Mevsim koşulları nedeniyle sebze-meyve ortalama fiyatı geriledi ve bu ay mutfak harcamasında görülen gerilemenin önemli nedeni oldu. Sebze-meyve ortalama kilogram fiyatı geçen ay 8,45 TL olarak hesaplanırken bu ay 7,23 TL oldu. Gerilemede özellikle meyve fiyatlarındaki gerilemenin etkisi fazla oldu. Meyve ortalama fiyatı geçen ay 10,73 TL iken bu ay 8,04 TL'ye geriledi. Sebze ortalama kilogram fiyatı bu ay yine geriledi ve 6,63 TL olarak hesaplandı (geçen ay 6,97 TL). Bu ay dikkati çeken bir husus, bayram öncesi son haftada pazardaki fiyatların önceki haftalara göre daha fazla artmasıdır.

Hesaplama bu ay yine 19 sebze ve 14 meyve olmak üzere toplamda yine 33 ürün dikkate alındı. Hesaplama yapılırken -her zaman olduğu gibi- pazarda yaygın bulunan mevsim ürünleri esas alındı. Araştırmada ürünlerin tek tek ağırlığı yerine harcama sepetindeki meyve-sebze tüketiminin toplam miktarından hareket edildi.

- Ekmek, pirinç, un, makarna, bulgur, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; bu ay -undaki ayarlama dışında- önemli bir fiyat değişikliği tespit edilmedi.
- Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı zeytinyağı ve ayçiçeği yağı ve fiyatında değişiklik olmazken, margarin fiyatı arttı. Açık satılan siyah ve yeşil zeytin fiyatında değişiklikler görüldü ve ortalama fiyatı biraz düştü. Yağlı tohum (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb.) ürünlerinde bayram öncesi indirim dikkati çekti. Baharat ürünleri (kimyon, nane, karabiber vb.) ile çay ve ıhlamur değişmedi. Bal fiyatı artarken, reçel, pekmez, şeker, tuz ve salça fiyatı aynı kaldı.

Konfederasyonumuzca hesaplanan tutarlar ücret düzeyi olmayıp haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. Ancak hanede çalışan sayısının sınırlı ve fakat ele geçen ücretin yetersiz olduğu durumlarda, elde edilen gelir birden fazla kişinin geçimini karşılayamamakta, kişi başına "insanca geçim için" yapılması gereken harcama tutarı yetersiz kalmaktadır.

TÜRK-İŞ'in bu araştırması alanında ilktir. Daha sonra bu alanda yapılan benzeri çalışmalara da örnek olmuştur/olmaktadır. "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" çalışmasında hesaplamaya temel alınan gıda maddelerinin fiyatları, Konfederasyonumuzca piyasadan, market ve semt pazarları sürekli ve düzenli dolaşarak **doğrudan** tespit edilmektedir. TÜİK tarafından derlenen fiyat verileri kullanılmamakta ve fakat, gelişmeleri değerlendirmek ve kıyaslama yapmak için sonradan izlenmektedir. **Çalışma bu niteliğiyle bağımsızdır.**

Konfederasyonumuz her ayın son haftasında ve TÜİK açıklamasından yaklaşık bir hafta önce hesaplama sonuçlarını kamuoyuna açıklamaktadır ve bu yönüyle, tüketici fiyatlarındaki artış eğilimini yansıtan **"öncü gösterge"** niteliğini de taşımaktadır.